

SOSIALURIN

Blaðstjórn:

Vilhelm Johannesen,
Fyrirbils ábyrgdarstjóri,
tlf. 5 5873, Klaksvík

Prentistaður:

Prentsmiðjan á Heysbreyt
tlf. 1 1820
Tórshavn

Tað er ikki loyvt at avfotografera lýsingar og myndir úr SOSIAL-
INUM til nýtslu í øðrum bløðum uttan loyvi frá ábyrgdarblaðstj.

Óhent tiltak

ÍSLENDINGAR hava flutt sítt fiskimark út og líkt er til, at onnur lond fara at ganga somu leið. Ein útflyting av føroyska fiskimarkinum kemur at muna lítið, um føroyingar ikki eisini vinna munandi sømdir innanfyri fiskimarkini hjá øðrum tjóðum, her verður fyrst og fremst hugsað um tær tjóðir, sum langfarafloti okkara higartil hevur veitt hjá

TAD HEVUR tibatut eydnast okkum at vinna góðar sømdir innan fyri tað nýggja íslenska 50 fjórðinga fiskimarkið. Hesar sømdir hava vit vunnið, hóast vit fyrirbils ikki alment hava víðurkent nýggja íslenska fiskimarkið. Íslendingar hava heldur ikki kravt nakra tilika víðurkenning frá okkara síðu, tíansheldur hava teir kravt, at føroyingar skulu seta nøkur tiltøk í verk mótevogis Bretlandi, aftur fyri at bretar ikki vilja akta nýggja íslenska fiskimarkið.

LANDSINS STÝRI hevur sum sagt ikki víðurkent nýggja íslenska fiskimarkið, men hinvegin, hava vit heldur ikki mótmælt íslensku útflytingini. Vit hava, við øðrum orðum, hildið okkum uttanvaltaðar í hesum stríði. Tá vit ikki hava lopið á leistung og víðurkent íslensku útflytingina, so kemst hetta av, at vit hava sæð ein avgjörð vanda í hesum máli, nevnlíga tann, at um hesin fiskimarkspolitikkur sigrar, so verða vit føroyingar við okkara, í mun til tørvin líla heimasjógv, við skerdan lut.

SUM KUNNUGT hava landsins myndugleikar tó sýtt fyri, at bretska trolarar við yvirmálaðum navni og nummarí koma í føroyskar havnir. Hetta tiltak okkara hevur verið fagnað av íslendingum, uttan at Bretland av hesi orsök hevur framt nøkur móttiltøk.

TAD MUNDI koma føroyingum yvirhøvur dátt við, tá tíðindini spurdust, at føroyskir handverkarar og handverksmeistarar høvdu gjørt av, ikki at avgreiða bretska trolarar, sum hava fiskað innan fyri íslenska fiskimarkið, sum Føroyar framvegis ikki hava víðurkent. Tað kann vera gott og rætt, at vísa eini granna- og broðratjóð samhug og hjálp, uttan at ganga so langt í síni hjálparveiting, at hon kemur at raka eins egnu áhugamál. Fyrirbils-avleiðingarnar av hesum tiltaki kenna vit: skip, sum hava farm úr Føroyum til Bretlands ella skip sum skulu ferma í Bretlandi til Føroyar, verða ikki avgreidd av bretska lossingarmanninum.

HER ER eisini at hava í huga, at telvingin um havið er fyrst nú byrjað, og enn eru ikki nógvir leikir leiktir í hesum talvi. Ikki er óhugsandi, at føroyingar ein dag skulu sessast við samráðingaborðið við tí fyrri eyga, at vinna føroyskum fiskimonn um veiðurettindi í bretska partinum av Norðsjónum og á leiðunum við Hetland. Í teirri lotu man tiltakið hjá føroyskum handverkarum og handverksmeistarum fara at roynast okkum óhent og betur ógjørt, sum tað eisini longu nú hevur víst seg.

VIT HAVA her í blaðnum og eisini á hesum stað, heitt á fólk, um at stuðla føroyska framleiðslu og føroyskt handverk, men lítlan stuðul kann handverkið vantað ser frá teimum, ið starvast í høvuðsvinnu landsins, tá handverksfelagini soleiðis fremja tiltøk, sum einans kunnu verða hesi somu høvuðsvinnu til ógagns.

FLEIRI leikir av tí slagnum — handverkarar og handverksmeistarar hava leikt — í telvingini um rettindi okkara á havinum og um møguleikarnar fyri at selja okkara útflutningsvøru, munnu fara at fara til, at Føroyar longu tíðliga í talvinum verða noyddir at leggja kongin og geva talvið upp fyri tapt.

Spinnið í Gøtu

tygum fáa gott tógv, og skjóta avgreiðslu.

Vit keypa óvaskaða og vaskaða ull og selja øll slag av føroyskum tógvi.

TØTINGARVIRKIÐ

v/ Ólavur Gregersen — tlf. 20 í Gøtu

Vit takka hjartaliga fyri sýnda
samkenslu, tá ið keri maður
mín og pápi okkara

GUNNAR PETERSEN

(Gunnar í Puntabyrgi)

doyði og varð jarðaður. Takk
fyri blómur, telegrammir og
brøv. Og tókk tí mongu, sum
fylgdu honum til hansara sein-
asta hvíldarstað

Mina og bornini.

REIÐARAVIRKI

HEILSOLA

Kolonial & útgerð

HERMETIKK

TIMBURHANDIL

KLÆDNABÚÐ

SLEIPSTØÐ

SHELL-AVGREIÐSLA

DEILDIR:

SKALA SKIPASMÍÐJA &

HANDILSVIRKI, SKALA

Skipasmíð 9. Turkivirki. Handil

HANDELSHUSET

PESCADERO A-S

Strandgade 27A. København K

Tlf. ASTA 1830. Tølex 5290

P. J. F. KJØLBRO

Klaksvík. Føroyar

Telefon 5489. Tølex 20

Telegramadr.: Kjølbros Klaksvík

Framhald frá 1. síðu (1)

ibúgvir í Danmark er uppi
130 fólk. Tað er ilt at siga,
hvat ið orsøkin til at so nógvir
alkoholikkarar eru í Føroyum.

Jákup Lindenskov, sosial-
málaráðharri, greiddi frá rúsdrekka-
lógini, sum hon er í dag. Hann visti á, at tað var av
góðum grundum, at leysasalan
var avtíkin í 1908, av tí at tað
stóð illa til hjá mangari fa-
milju tá á døgum. Rúsdrekka-
lógin hevur fleiri ferðir verið
broytt í smáum. Í 1928 var
lógin broytt soleiðis, at tey ið
skuldu bestilla máttu fáa sær
skamtanar kort frá kommun-
num og kundu tá fáa 9 litrar
av brennivíni pr. kvartal. Rúsdrekka-
lógin var so aftur broytt
í 1949 — tá var kravt, at ein
skuldi hava gildið skatt ádr-
enn bestilt var. Viðari segði
Jákup Lindenskov, at landsstýr
ið í komandi tingsetu fer at
leggja fram uppskot fyri tingið
um at broyta rúsdrekka-
lógina, soleiðis at rúsdrekka skal seljast
í einkarsølu í Føroyum. Tá
skal ikki verða loyvt at bestilla
rúsdrekka úr útlandinum. Hen-
da einkarsalan skal so umsita
allan umsetningin. Jákup Lin-
denskov segði víðari, at tað
ikkj er gott at broyta rúsdrekka-
lógina soleiðis, at hon kemur
einstøkum til góða, men allari
heilindini av Føroya fólk.

Árni Olsen, lækni á stats-
hospítalini, greiddi frá teim-
um sálarligu ávirkaninum, sum
alkohol hevur á fólk.

Bendt Jensen, yvirleikni á
medisinskum deildini greiddi frá
medisinskum sjúkum, sum
stóðust av alkoholi. Eisini
greiddi hann frá, hvussu sjúkl-
ingarnir svaraðu, tá ið hann
spurdi teir, hvat teir drukku.

Stjórnin fyri

»Hvør fjøl á flot«

takkar her øllum, bæði teimum ið fóru á flot og
teimum, sum spjaddu hugna í Vágshotni um kvöld-
ið, fyri ta góðu undirtøku hetta tiltak fekk.

Lýsið í SOSIALINUM!

Einaferð hevði hann spurt ein
sjúkling, hvat ið hann drakk,
jú, svaraði sjúklingurin hár-
vatn, men við onkum skókremin
í. Hetta visir skiliga, at hár-
vatn er mestsum ein vanligur
drykkur hjá føroyingum. Eisini
greiddi hann frá, at illa bar til
at hava fepustokkarnar í friði,
sum lógu í reinsandi spritti, fyri
sjúklingunum. Á hansara deild
høvdu nakrir sjúklingar drukk-
ið sprittið, sum fepustokkarnir
lógu í. Hann helt, at ein broyt-
ing í rúsdrekka-
lógini færdi við
ser, at drekkivanarnir hjá fø-
royingum fóru at broystast mun-
andi, serliga við einari einkar-
sølu í Føroyum.

Fútin, Jens Klerens, greiddi
frá, at nógaldandi rúsdrekka-
lóg skapti stórar trupulleikar.
Føroyar lógu í stóð sum poli-
tidomi nr. 47, men tá tað kom
til hververk og ófrið lógu Fø-
royar sum nr. 7. Eini 500 fólk,
sum hava verið ávirkað av
rúsdrekka, hava árliga verið
sett í »brummuna«. 100 her-
verk eru um árið, sum framd
hava verið av fólk, ið hava
drukkíð, og eitt ótal av bilfor-
um verða tiknir árliga fyri
at hava koyrt fullir. Hann
heldt, at tað var sera umráðandi
at fáa uppsettar østovur, so at
fólk kundu sita inni og drekka

í friði, í staðin fyri at drekka
í bilum.

Eftir at hesir høvdu greitt
frá, var farið undir at tjakast;
sum orðstýrari varð valdur Eli-
esar Arge, yvirleikni.

Har vóru frammi ymsar
áskoðanir um spurningin, og
hildu teir flestu, at rúsdrekka-
lógin átti at verða broytt.

Rodmund Nielsen, ið við-
gekk seg sum avhaldsmann,
greiddi frá, at tað bert var í
einum fori at læknar nýttu al-
kohol sum medisín og tað
nýttu teir til fólk, sum hevði
drukkíð træspritt.

Tjakið var sera áhugavert, og at
enda samtykti fundurin, at seta
eina nevnd niður til tess at við-
gera rúsdrekka-
lógina, ið nevnd-
in skulu sita læknar logfrøð-
ingar og blaðmenn. Annars er
hertil at siga, at lótingið setti
eina rúsdrekka-
nevnd í 1962,
men hon sovnaði alt fyri eitt
og er ikki vaknað enn.

Eftir fundin var so samkoma
fyri fundarfólkunum. Leif
Knudsen fekk okkum eitt ein-
tak av »Ugeskrift for Læger«,
har rúsdrekka-
lógin er stafræn, har hann vit hesa
áhugaverdu talvuna um rúsdrekka-
innflutning og hárvats-
innflutningin til Føroya í
1971:

Tabel I. Færoernes alkoholimport (året 1971)

Øl	
Luksusøl klasse A	233.784 liter
Luksusøl klasse B	615.243 —
Skatteklasse I	57.167 —
— I og skattefrit	177.875 —
Øl i alt	1.084.069 liter

Vine og hedvine

Mousserende vine + bordvine 14%	31.266 liter
Vine 14%	1.575 —
Vermouth o. a.	11.271 —
Vine/hedvine i alt	44.112 liter

Spirituosa

Finsprit	888 liter
Likør, bitter o. lign.	1.756 —
Cognac	1.595 —
Vinalkohol	40 —
Whisky	9.120 —
Genever, gin	28.856 —
Akvavit, snaps, vodka	72.654 —
Rom	7.771 —
Andre	616 —
Spirituosa i alt	123.196 liter

(Denatureret etanol og ikke denatureret = 80 % er ikki med-
taget, ligesom eddike og andre husholdningsprodukter er ude-
ladt).

Færoernes egenproduktion af alkohol (året 1971).

Øl, skatteklasse II	ca. 700.000 liter
---------------------	-------------------

Hárvand, hárolie og hárpomade
Barbersprit

Færoerne	Danmark
3 tons	625 tons
2 tons	210 tons